

Kapelletjespad Denekamp - rondje Noord Deurningen

Auteur: Marycke Naber

Kapellen, Singraven, kanaal, klooster, kerken

Vanaf de bushalte Oranjestraat loopt de route via een Mariakapel naar landgoed Singraven met landhuis en watermolen. Vervolgens via het kanaal Almelo-Nordhorn naar de Sint Nicolaasstichting van de zusters Franciscanessen met kloostertuin, waarin een Franciscuskapel, een Lourdesgrot en Christusbeeld, en een kapel die dagelijks geopend is. Na de Schotbrookkapel aan het kanaal gaat de wandeling langs het Omleidingskanaal en via een Klöpkeshoes en een Mariakapel in Berghum terug naar Denekamp met de imposante St. Nicolaaskerk.

Dit is etappe 20a van het Twentse Kapelletjespad (ruim 800 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als lange afstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Rondwandeling vanuit Denekamp over Noord Deurningen (16 km, bushalte na 5 km)

NB Raadpleeg de openingstijden van de bezienswaardigheden en de horeca de dienstregeling van de bussen.

- Loop vanaf bushalte Oranjestraat naar het kruispunt tussen beide haltes in. Ga daar in de richting van de sportterreinen, Molendijk. Na ca. 250 m ziet u aan de rechterkant een Mariakapel.

Deze kapel van Bentheimer zandsteen is in het Mariajaar 1954 gebouwd naar een ontwerp van architect P.J. Goorhuis. De grond is geschonken door de familie Aveskamp. De klok bovenop de kapel luidt sinds 2005 automatisch elke dag om 12 uur het Angelus.

Het Mariabeeld is vervaardigd door Jac Maris uit Heumen. De gebrandschilderde ramen stellen taferelen uit het leven van Maria en uit het Oude Testament voor.

- Loop RD, steek de Singravenstraat over (kijk uit!) en loop RD langs Huis Singraven

Landgoed Singraven wordt voor het eerst vermeld in 1381. Het eerste Huis Singraven dateerde uit 1415. Bewoners dan wel eigenaren ervan waren onder andere de Oldenzaalse Begijnen en de graven van Bentheim. Sinds het vertrek van de nonnen staat Singraven bekend als spookhuis: een geest van een non waart volgens het volksverhaal rond en is voorbode van onheil. Het zou een kluzenaarster zijn geweest, die is ingemetseld en gestorven. Het vervallen huis is halverwege de 17e eeuw gesloopt en vervangen door het huidige huis. Dat kreeg in 1921 zijn huidige aanzien, op initiatief van de laatste bewoner Mr. W.F.J. Laan.

- Loop RD naar de (onderslag-)watermolen met horeca.

De eerste molen dateerde van voor 1448. Deze is eind 16e eeuw door oorlogsgeweld verwoest. Links staat de voormalige oliemolen, die begin 20e eeuw is herbouwd op de oude fundering. De korenmolen en houtzagerij aan de rechterkant bleven in bedrijf tot in de jaren '60. Toen de molenaar in 1966 overleed, heeft de nieuwe eigenaar ze opnieuw maalvaardig gemaakt. Eind 20e eeuw is de molen opnieuw gerestaureerd. In de zomermaanden is deze regelmatig geopend voor bezoekers.

Bij de landgoedwinkel tegenover de watermolen zijn muntjes voor het park en/of arboretum van Singraven verkrijgbaar. Zie bij Kijken.

- Loop terug en ga LA over de oprit van de parkeerplaats. Loop aan het eind van de parkeerplaats aan de rechterkant RD door het houten hek of het klaphek, een breed graspad.

1. Ga bij de kruising (links privéterrein) RA over de halfverharde weg, bij het asfaltpad LA langs de siervazen.

- Steek aan het eind van de oprijlaan na het fraaie toegangshek de weg over (kijk uit!) en loop RD over het bospad ('Opengesteld').

- Ga bij de driesprong LA, aan het eind RA, aan het eind bij het houten hek LA over de zandweg, bij het kanaal Almelo-Nordhorn RA, een zandweg met betonfietspad.

- Ga LA over de brug, dan langs de 1e weg RA, Gravenallee. Ga vlak na het bord 'Gravenstate, Gravenallee 12' RA over het klinkerpad.

2. Na het parkeerterrein gaat u RA, volg vandaar het rode klinkerpad naar de Gravenstatekapel.

De kapel is een geschenk van de Stichting Vrienden van Gravenstate aan de bewoners van het woon- en Zorgcentrum Gravenstate, bij gelegenheid van de opening van de nieuwbouw in 2014. De grond is eigendom van de zusters Franciscanessen en is in erfpacht uitgegeven aan de Zorggroep Sint Maarten, waarvan Gravenstate deel uitmaakt. De kapel, naar het model van de Schotbrookkapel verderop en in 2015 voltooid, is gebouwd en wordt onderhouden door vrijwilligers. Het Mariabeeld is een geschenk van de zusters Franciscanessen.

- Loop terug naar de Gravenallee, ga daar RA en voor de ingang van het klooster LA.

In 1875 kocht Baron Heereman von Zuidtwyck het, in vervallen staat verkerende, Gravenhuis Noord Deurninghe van Mr. J.M. Roessing-Udink (van Huis Singraven). Het was bestemd als toevluchtsoord voor de zusters Franciscanessen van Thuine, vanwege een dreigende opheffing van kloosters in Duitsland door de Kulturkampf. Aan het eind van dat jaar kwamen de eerste drie zusters uit het Duitse Thuine.

Het eenvoudige begin groeide uit tot een grote congregatie, die zich met name op maatschappelijk gebied verdienstelijk heeft gemaakt. In de jaren '50 woonden er in de Denekampse vestiging, de Sint Nicolaasstichting, 400 zusters, die onder meer 120 voogdijkinderen onder hun hoede hadden. Anno 2017 zijn er nog zo'n 80 zusters over.

- Ga bij de parkeerplaats RA, aan het eind daarvan LA over het klinkerpad. Loop links om de 'rotonde' heen langs de Franciscuskapel.

- Daarna gaat u het 1e pad LA, een halfverhard pad. Ga het 1e pad RA en loop RD langs een van de gebouwen van het klooster.

- Ga het 1e klinkerpad RA naar het kerkhof met kruiswegstaties en meteen LA langs het kruisbeeld en graven van priesters die hier hebben gewerkt.

- Ga aan het eind van het kerkhof schuin RA, bij de Lourdesgrot, met een aparte grot voor Bernadette, RA over het klinkerpad.

- Bij de driesprong gaat u LA over het halfverharde pad. Houd daarna rechts aan langs de kapel en een Christusbeeld.

De kapel is dagelijks overdag geopend. Aanvankelijk hadden de zusters de grootste kamer van het Gravenhuis als kapel ingericht. In 1896 is een kleine kapel gebouwd, die in 1934 is vergroot. De laatste aanpassing daarvan was in 1994.

- Loop door de toegangspoort en over de brug, ga daarna LA. Volg de weg (Lubberdinksweg) ca. 1,5 km tot de Zoekeweg, ga daar scherp RA over het fietspad.

3. Ga na de brug over het kanaal Almelo-Nordhorn de 1e weg RA langs pannenkoekenrestaurant Bolle Jan. Ga bij het kanaal RA over de asfaltweg en blijf RD lopen.

- Na het oversteken van het Omleidingskanaal bevindt zich rechts Erve Kuiper, een boerenerfmet o.a. in het seizoen heerlijk 'Twentiliaans' ijs. Daarna staat rechts de Schotbrookkapel.

In 2004 maakten de families Kuiper en Wilbers uit Noord Deurningen een fietstocht in de omgeving van De Lutte. Geïnspireerd door een Mariakapel aldaar vatten zij het plan op om er een te bouwen aan het kanaal Almelo-Nordhorn. Met een aantal vrijwilligers en sponsoren lukte het om dat idee te verwezenlijken.

De provincie Overijssel stelde een stuk grond ter beschikking en na een wijziging van het bestemmingsplan kon de bouw in het najaar van 2006 beginnen, naar een tekening van H. Rikhof uit Denekamp. Het Mariabeeld met het kindje Jezus is afkomstig uit de Duitse bedevaartsplaats Kevelaer.

De Schotbrookkapel is in 2007 ingewijd en overgedragen aan de parochie. Vrijwilligers zorgen voor het onderhoud en de openstelling.

- Ga meteen daarna RA, Kanaalweg, na de bocht naar links de 1e weg RA, Rodenmorsweg. Loop ca. 100 m na huisnr. 7 RA langs het houten hek en over het karrenspoor.

4. Steek het kanaal over via de stuw en ga LA over de grasdijk. Steek de asfaltweg over en volg de grasdijk tot de volgende asfaltweg. Ga daar RA (Stroothuizerweg).

5. Ga na ruim 1 km (na de bocht naar links) de 1e weg LA, Mekkelhorsterstraat. Na ca. 200 m staat aan de rechterkant het Klöpkeshoes, dat indien nodig als schuilhut kan dienen.

In 1957 werd ontdekt dat op het erf van de familie Haafkes aan de Stroothuizerweg een

klöpkeshoes stond. Het diende lange tijd als schaapskooi, met daarin het nachtverblijf van de herder, in deze streek 'n Schoap'n Peter' genoemd. De bouwvallige schaapskooi is opgekocht door VVV-Denekamp, afgebroken en door de bewoners van Berghum niet ver van de oorspronkelijke plek weer opgebouwd. In 1988 was het karwei geklaard en in 2012 is het klöpkeshoes door vrijwilligers gerestaureerd.

Klöpkes waren ongehuwde vrome vrouwen, die na de Reformatie op de deuren van rooms-katholieken klopten om heimelijk gehouden missen aan te kondigen. Bovendien hielden zij zich bezig met onderwijs en ziekenverpleging.

- Loop terug en ga aan het eind LA, Stroothuizerweg, dan de 2e weg RA, Stroothuizerweg 15/15A.

NB Even voorbij deze afslag bevindt zich rustpunt Erve Elferman op nr. 9-11, in het rustieke houten huisje.

- De weg heet na de bocht naar links Berghumerstraat. Aan de linkerkant bevindt zich een Mariakapel.

Elk voorjaar hielden de boeren van Berghum een processie van erf tot erf om te bidden voor een goede oogst, een eeuwenoude traditie. Startpunt van de processie was een boomkapelletje aan de Berghumerstraat, op Erve Elferman. Toen het kapelletje en het Mariabeeld in verval waren geraakt, zorgde fietsenmaker Mensink uit Denekamp in 1989 voor deze kapel, met een schilderij van Maria met kindje Jezus.

De twee Mariabeelden die daarop volgden zijn helaas vernield. In plaats daarvan kwam een houten Maria, afkomstig uit Sri Lanka, dit keer achter gepantserd glas. In 2014 is dit vervangen door het huidige beeld, dat de omwonenden beter vinden passen bij de Twentse stijl van de kapel. Deze is bezit van en wordt verzorgd door de familie Boomkamp van Erve Elferman.

- Blijf na de fietstunnel RD lopen. De Berghumerstraat gaat over in Wilhelminastraat. Waar de straat naar rechts buigt loopt u RD richting kerk.

6. In het 1e straatje rechts bevindt zich het gratis toegankelijke Museum Huize Keizer. Loop over het Nicolaasplein naar de ingang van de Sint Nicolaaskerk naast het kruisbeeld.

Het kunstwerk Drie Zusters van de Hengelose beeldhouwer Martin Stolk is in 1982 geplaatst als eerbetoon aan de zusters van het klooster in Noord Deurningen. Deze hebben zich sinds het midden van de 19e eeuw ingezet voor de ziekenverpleging, daklozen- en bejaardenzorg en het onderwijs in deze streek.

De oudste delen van de kerk dateren uit de 13e tot 15e eeuw. De toren is in 1436 gebouwd. In 1810 is de kerk vergroot tot een kruiskerk. Het aangebouwde stuk is in 1912 vervangen door de veel grotere koepelkerk, naar een ontwerp van de architect Wolter Te Riele uit Deventer.

De symbolische muurschilderingen zijn in 1976 gerestaureerd. De meeste gebrandschilderde ramen zijn vervaardigd door vier generaties Nicolas. De boog met St. Nicolaas te paard staat op de scheiding van de oude en nieuwe kerk. De toren heeft drie luidklokken: de St. Nicolaasklok uit 1518, de St. Salvatorlok uit 1530 (2000 kg!) en de Mariaklok uit 1985, die vanwege scheurvorming de Mariaklok uit 1436 verving. De oude klok staat naast de St. Nicolaaskerk als monument opgesteld.

- Loop na het verlaten van de kerk langs de toren en RD, Grotestraat.

Het hoekpand is het voormalige raadhuis uit 1921, tegenwoordig een horecagelegenheid. Daarnaast staat de protestantse kerk uit 1811.

Na de Reformatie ging de Sint Nicolaaskerk over naar de protestanten. In 1809 wees koning Lodewijk Napoleon, tijdens zijn rondreis door Twente, deze echter toe aan de rooms-katholieke gemeente, die veel groter was. De hervormden mochten deze kerk bouwen, in classicistische stijl, op het terrein van het Hofje Van Laer.

Bij gelegenheid van het eeuwfeest in 1911 werd het torentje, voorzien van een uurwerk, geplaatst. In 1946 kreeg de kerk een torenklok (uit 1728) in bruikleen uit Oldenzaal, ter vervanging van de klok die door de Duitsers in beslag was genomen.

- Ga daarna het 1e straatje LA, Kokstuunke, aan het eind RD, Lange Voor. Na de parkeerplaats bevinden zich bij de kruising met de Oranjestraat de gelijknamige bushaltes.

Praktische informatie

Landgoed, kanalen, kloosterterrein. 30% onverhard

Kijken

Rondleidingen Huis Singraven, Molendijk 37, Denekamp, 0541-351906, singraven.nl
Park en/of arboretum Singraven. Entree bij landgoedwinkel tegenover de watermolen, 06 34672559, singraven.nl/rondleidingen/park-en-arboretum

Watermolen Singraven: openingstijden / rondleidingen apr. t/m okt. za 13.30-16.30, singraven.nl/rondleidingen/watermolen

Erve Kuiper, boerenerf met museum over wieller-legende Hennie Kuiper en speeltuin, Schotbroekweg 2, Denekamp, 0541-293875, deijskuip.nl

Museum Huize Keizer, Kerkplein 2, Denekamp, huizekeizer.nl

Sint Nicolaaskerk Denekamp, open dgl. 9.00-16.00. Rondleiding en torenbeklimming o.l.v. een gids: juli-aug. wo 15.30, verzamelen bij de toren

Eten en drinken

Restaurant De Watermolen Singraven, Schiphorstdijk 4, Denekamp, 0541-351372, watermolen-singraven.nl

Landgoedwinkel Singraven, singraven.nl/de-landgoedwinkel, 06 34672559

Pannenkoekenrestaurant Bolle Jan, Nordhornsestraat 137, Denekamp, bollejan.nl
IJssalon De IJskuip ('s winters koffie/thee met gebak op zondag), Schotbroekweg 2, Denekamp, 0541-293875, deijskuip.nl

Rustpunt Erve Elferman, Stroothuizerweg 9 /11, Denekamp, 0541-351293

Restaurant Oosth, Burgemeester Hoogklimmerstraat 2, Denekamp, 0541-572555, hoteldeschout.nl

Eetcafé De Musketier, Grotestraat 10, Denekamp, 0541-352488, demusketierdenekamp.nl

Café-restaurant Concordia, Lange Voor 4, Denekamp, 0541-352546, concordia-denekamp.nl

Overnachten

Hotel De Schout, Burgemeester Hoogklimmerstraat 2, Denekamp, 0541-572555, hoteldeschout.nl

Openbaar vervoer

Bushalte Denekamp Oranjestraat, bus 62 Oldenzaal-Denek& buurtbus 596 Denekamp-Ootmarsum (niet in het weekend! Raadpleeg 9292.nl voor de laatste bus!)

Bushalte Denekamp St. Nicolaasstichting, buurtbus 596 Denekamp-Ootmarsum (niet in het weekend!)

Regiotaxi Twente: 0900-1814, regiotaxitwente.nl. Minstens 1 uur van tevoren reserveren!

Parkeren

Gratis bij bushalte Oranjestraat

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-denekamp---rondje-noord-deurningen/17025/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50